

नेपाल राजपत्र

भाग १

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड २२] काठमाडौं, आषाढ १३ गते २०२६ साल [अतिरिक्ताङ्क १६

राष्ट्रिय पञ्चायत सचिवालयको

सूचना

श्री ५ महाराजाधिराजबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको बीसौं अधिवेशनलाई २०२६ साल आषाढ १३ गते रोज २ का दिन बक्सेको सम्बोधन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

शाही-सम्बोधन

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रवृद्धमणि नरनारायणेत्यादि विविध विद्वावली विराजमान मनोन्मत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभासकर अोजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र औरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशक्तिपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रवल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्री श्रीमहाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम जाहदेव देवानाम् सर्व समरविजयिनाम् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू,

हाम्रो राज्यारोहणको पहिलो बर्षमा पहिलो पटक राष्ट्रिय पञ्चायतको २० सौ अधिकेशनलाई सम्बोधन गर्दा यस अवसरमा पञ्चायत व्यवस्थाका प्रवर्तक हाम्रा परमपूज्य बुबाज्यूको सम्मान आउनु स्वाभाविकै हो । बुबाज्यूको असामयिक स्वर्गारोहणले हामी सबै नेपालीलाई व्याकुल पारेको छ । यस अवस्थामा सबैले यो देशलाई उप्रतिको टाकुरामा लैजान आ-आफ्नो ठाउँबाट जो खंकेको ठोस योगदान गरी मौसूकको सविच्छालाई पूरा गर्नसकौं, यही नै हाम्रो खर्चोपरि सक्षम र योजना हुनुपर्दछ ।

देशको परम्परा, भौगोलिक परिस्थिति र ऐतिहासिक अवस्थालाई हृदयज्ञम गरिको स्वर्गदासी श्री ५ बुबाज्यूले देशलाई पञ्चायती व्यवस्था बनाएको हो । लोक सम्मतिको आधारमा तलैदेखि उठी सम्पूर्ण जनताको क्रियाशील सहयोग पाउने शासन व्यवस्थाको सञ्चालन गरी प्रजातान्त्रिक गतिशील र शोषणरहित समाजको सिर्जना गर्ने उद्देश्यले ल्याइएको यस व्यवस्थाको दलितहीनता, वर्ग समन्वय र विकेन्द्रीकरण जस्ता अतुलनीय सिद्धान्तहरूलाई नखल-बल्याई समयोचित सुधार गरी अन्न बढी सुदृढ पार्न मेरो सरकार क्रियाशील रहनेछ ।

यही व्यवस्थाको माध्यमद्वारा देशको विकास र उन्नति हुन सक्छ भने हाम्रो दृढ धारणा र विश्वास भएकोले यस व्यवस्थाका मूलभूत सिद्धान्तहरूको आधारमा-राजनैतिक चालवाजीभन्दा विकास कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने, योजना बनाएर सोबमोजिम मात्र विकास कार्यहरूको सञ्चालन गर्ने, योजनामा तोकिएको कार्यक्रम पूरा गरी छाड्ने, मूल्याङ्कन गर्ने ठोस परिपाटी बसाल्ने, संस्थात्मक वृद्धिभन्दा गुणात्मक विकासलाई प्रायमिकता दिने र विकासको हर क्षेत्रमा जनतालाई सरीक गराई एक नेपालीलाई अर्को नेपालीसंग जुधाउने कुप्रयासलाई विफल तुल्याउने दृढ नीति मेरो सरकारले अपनाउनेछ । यसमा आइपर्ने समस्या र कठिनाइहरूको सामना गर्ने आज सबै पञ्चहरूले एक भई आपसी सङ्ग्रावना र समझदारीकासाथ मेरो सरकारलाई सहयोग पुर्याउनेछन् भन्ने हामीबाट आशा राखिबक्सेका छौं ।

पञ्चायती व्यवस्था देशभित्र अमन चैन कायम राखी आर्थिक तथा सामाजिक विकास गरी क्रमशः देशमा ग्रौदोगीकरण गर्न चाहन्छ— अज्ञानता र दिरिद्रताबाट उत्पन्न समस्याहरूलाई जरैदेखि उखेली देशवासीहरूलाई हुर्क्ने, पढ्ने, खाने, लाउने र काम गर्ने मौका दिन चाहन्छ ।

यिनै मूलभूत नीतिको पृष्ठभूमिमा योजनाबद्ध तरोकाले देशको आर्थिक विकास गर्न चालू प्रणालीमा तीव्रता ल्याउने मेरो सरकारले अठोट गरेको छ । ल्यस अनुसार राष्ट्रिय विकास परिषद्को स्थापना गरिएको छ र योजना आयोगको पुनर्गठन पनि हुने भएको छ । राष्ट्रिय विकास कार्यक्रमहरूको सञ्चालनमा यथासम्भव क्षेत्रीय सम्प्रतिक्रियाको लाग्नाउने अधिराज्यलाई चार भोत्रमा बाँडी धनकुम्भिकाकिसिर्जनन प्रोजेक्ट विकासलाई भैप्रैमानेत भारिएपैस्ट्रिंगमा ग्रिस्पार्क ल्युनेट्वर्क

अधिराज्यको विकास प्रशासनको साथै केही हृदसम्म सामान्य प्रशासनको सम्बन्धमा पनि राष्ट्रिय नीतिको अधीनमा रही वास्तविकता बुझने, कार्य प्रगतिको लेखाजोखा गर्ने र आदेश, निर्देशम् पुष्टाउने काम कारबाही यी केव्रहरूमार्फत् गर्ने गराउने नीति मेरो सरकारले अपनाएको छ ।

गाउँफक्के राष्ट्रिय अभियानलाई ध्यावहारिक र गतिशील बनाउन प्रयत्न यस्तै भएको छ ।

हामीले अपनाएको विकास-मूलक नीतिलाई सफल पार्न देशव्यापी कार्यक्रमलाई दक्षताकासाथ यथा समयमा सम्पन्न गराउनमा प्रशासन व्यवस्था, यातायात, सञ्चार र शिक्षाको महत्वलाई मेरो सरकारले महसूस गरेको छ । सोबपोजिम प्रशासकीय संगठन र कार्यविधिमा अध्ययन गरी समयानुसार सुधार गर्ने लक्ष्य राखिएको छ । कानून र न्याय व्यवस्थामा समर्थनकूल सुधार ल्याउने उद्देश्यले कानून अप्योगको गठन गरिएको छ ।

आर्थिक विकासको क्षेत्रमा यातायात विकासको महत्वलाई ध्यानमा राखी चालू पड्च्चार्यीय योजनामा यसलाई सर्वोपरि प्राथमिकता दिइएको छ । सोही योजनाको परिधिभित्र रही यातायात विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा क्षेत्रीय केन्द्रलाई जोड्ने सङ्करहरूको निर्माणमा पनि विशेष ध्यान दिइनेछ । सञ्चारका विभिन्न माध्यमहरूलाई विकासको लागि बढी प्रभावकारी बनाउन राष्ट्रिय सञ्चार सेवा योजनामा उल्लेख भएका कुराहरू सम्पन्न गर्नेतर्फ मेरो सरकार प्रयत्नशील रहनेछ ।

देशबाट भोक र रोग हटाउनु देशको आर्थिक विकासको एक मुख्य लक्ष्य हो । यस क्रममा कृषि प्रणालीलाई आधुनिकरण गरी क्षेत्रीय आवारमा कृषि विकास गर्ने मेरो सरकारको नीति हुनेछ । त्यस अनुसार मुलुकको हावापानी र भौगोलिक स्थितिमा मिल्ने गरी उत्तरी भेकमा पशुपालन, मध्यवर्ती पहाडी क्षेत्रमा फलकूल खेतीको विकास र तराईमा खाद्यान्न तथा नगदे बालीको विकासमा जोड दिइनेछ । यसरी क्रमशः अन्तमा तराई, पहाड र उच्च पहाडी भागको अर्थ व्यवस्था एक अर्काको पूरक हुनसँगे गरी अधिराज्यको कृषि विकासमा प्राथमिकताको क्रममा विशेष जोड दिइनेछ । बन विकासलर्फ संरक्षण, सम्बर्धन र वैज्ञानिक परिचालनमा जोड दिइनेछ । कृषि उत्पादनमा बढ़ि गर्न बन, कृषि, सिवाई र पुनर्वास कार्यक्रममा बढी समन्वय हप्ताउने तथा भूमिसुधार कार्यक्रमलाई सुदूरीकरण गर्दै लैजाने पनि मेरो सरकारको नीति हुनेछ ।

त्यसै उद्योगको विस्तार र आधुनिकरणको साथै सर्वसाधारण जनताको लागि अत्यावश्यक विषयहरूलाई सरकारी क्षेत्रमा तथा अन्य विषयहरू यथासम्बन्ध निजी क्षेत्रमा सञ्चालन गराउने र उद्योग व्यवसायलाई देशकै सावनको उपयोगबाट परिचालन गर्ने बातावरण लयार पार्ने मेरो सरकारको नीति हुनेछ । व्यापारको विविक्तिकरण गरी क्रमशः निर्धारित बाटाउने तथा आयात घटाउँदै लैजाने र आवश्यक वस्तुहरूको मूल्यमा स्थिरता ल्याउने प्रयत्न गरिनेछ ।

जलजलोत र जलविद्युत सम्बन्धी सूर्यक्षण गरी विभिन्न स्थानहरूमा विद्युतीकरणको साथै चालू आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ ।

खालेपानी योजना पूरा गर्नेतरक पनि मेरो सरकारले ध्यान दिनेछ । पर्यटन व्यवसायको महत्त्व-
ताई ध्यानमा राखी तयार गरिएको गुण्योजनाबमोजिम आगामी आर्थिक वर्षदेखि पर्यटन
विकास कार्यक्रमलाई विभिन्न चरणमा कार्यान्वित गरिनेछ ।

राष्ट्रिय एकतालाई सुदृढ गराउने, काम माम दिलाउने, नेपाली प्रतिभा, संस्कृति,
साहित्य र कलाको विकासको साथै शिक्षित नेपाली समुदायलाई स्वावलम्बी, परिश्रमी र विकास-
को लागि चेतनशील बनाउन ज्ञान, विज्ञान र प्राविधिक ज्ञानको प्रोत्साहन गर्ने हेतुले तयार
पारिएको राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजनालाई मेरो सरकारले दृढताकासाथ लागू गर्दै जानेछ ।
स्वास्थ्य सेवालाई बढी मुलभ र सुध्यवस्थित गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरूको सुदृढीकरण गरिनेछ र
प्रतीकारात्मक सेवालाई बढी प्राथमिकता दिइनेछ ।

आर्थिक विकास आयोजनाहरू महत्त्वाकांक्षी नभई यथार्थवादी हुनु अत्यावश्यक छ
भन्ने कुरा महसूस गरी मेरो सरकारले सोबमोजिम राष्ट्रिय विकास नीति अवलम्बन गरेको छ
र यस्ता योजनाहरू सफलतापूर्वक कार्यान्वयन गरी योजनाप्रति जनताको विश्वास प्राप्त गर्ने
तथा प्रशासनमा पनि आत्म-विश्वास गराउने उद्देश्यले चालू पञ्चवर्षीय योजनालाई आधार
बनाई सोही योजनाको परिविभित्र रही त्यसबाट दुइवर्षे कार्यक्रम बनाई आर्थिक वर्ष २०२०।३०
देखि लागू गर्ने निर्णय गरेको छ ।

परराष्ट्र-नीतितर्फ देशको परम्परा, भौगोलिक अनिवार्यता र विश्वशान्तिको समेत
ख्याल गरेर अपनाइएको असंलग्नताको नीतिमा ढूढ रही समानता, स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता,
क्षेत्रीय अखण्डता र शान्तिपूर्ण सह-अस्तित्वको सिद्धान्तहरूको आधारमा संसारका सबै देशहरू
र खासगरी छिमेकी राष्ट्रहरूसंग रही आएको सुखद मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अझ दिगो र दरिलो
पार्दै लैजाने मेरो सरकारको नीति कायम नै रहनेछ ।

दक्षिण एशियाली उष महाद्वीपमा स्थायी शान्ति र पारस्परिक सहयोगको बातावरण
सिर्जना तथा कायम गर्नमा भारत तथा पाकिस्तानका बीच हुने भएको शीर्षस्थ सम्मेलन सकल
सिद्ध होस् भन्ने मेरो सरकार कायमना गर्दछ । साथै संयुक्त राज्य अमेरिकाको जनवादी गणसन्त्र
चीन र सोभियत संघका साथ हालै स्थापित भएका ठोस सम्बर्कहरूबाट विश्वभा तनाड घट्दैजाने
हामी आज्ञा राष्ट्रियकसेका छौं ।

संयुक्त राष्ट्र संघमा गत वर्ष चीनले न्यायोचित स्थान पाएकोले उक्त संस्थाको
विश्वव्यापकतामा अभिवृद्धि भई बढी प्रभावकारी हुने ठोस बातावरण सूचित भएको छ भन्ने
हामीलाई विश्वास छ ।

हात्रो राष्ट्रिय विकासको क्षेत्रमा आर्थिक तथा प्राविधिक सहायता दिने सबै मित्र-
राष्ट्रहरू र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूप्रति हामी कृतज्ञता जापन गरिबद्धसँछौं ।

अल्लना, प्रत्येक देशवासी र पञ्चवहनको एकता र सहयोगले पञ्चायत व्यवस्थाको माध्यमबाट जनताको गाँसदास जस्ता नौलिक आवश्यकताहरु पूरा गर्दै स्वतन्त्र नेपाल र नेपाली-को नयाँदा अक्षुण्ण राख्न मेरो सरकार सफल होस् भन्ने हामीबाट कामना गरिबन्सेका छौं ।

जय नेपाल !

ग्राहाले—
जंगबहादुर चन्द्र
राष्ट्रिय पञ्चायतको सचि

थी ५ को सरकारको छापाखानामा मुद्रित ।

१३०

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

मुद्रा विभाग,

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।